

Stat; men det kan ikke blive til Lov allerede af den Grund, at Udvalget ikke har haft mere end eet Møde i denne Sag, og dette Lovforslag indeholder desuden kun Regler for den kommunale Skat, hvorhos det ikke er bygget paa Betsatning af Formue, men kun paa Betsatning af Indtægt. Det maatte altsaa først omarbejdes til et helt andet Lovforslag, og dernæst sættes i Forbindelse med Udvalget til Staten, for at dette kunde blive et praktisk Grundlag for en Statsstat, men dermed vilde det have lange Udsigter. Hvad derimod en Indkomststat angaar, have vi jo Regler derfor. Disse Regler ere vel kun vedtagne saaledes, at de kunne gjælde for 2 Skatteligninger; men man har dog troet, at man i Betragtning af de forhaandenværende Omstændigheder kunne udsætte Spørgsmaalet om en Revision af denne Lov indtil videre, og benytte den til Tilveiebringelsen af en indirekte Skat. Det maa imidlertid vel erindres, at det Spørgsmaal, om det vil være rigtigt at erstatte Tabet i Toldindtægter ved en direkte Skat, er ikke af den Betskaffenhed, at det kan siges at være bragt til fuldkommen Klarhed. Der er mange Mænd her i Landet, som have tænkt over disse Gjenstande, og som anse det Spørgsmaal for meget tvivlsomt, nemlig naar de indirekte Skatter ikke ere betydeligt større, end de ere hos os for Dieblisset, om det vil være rigtigt at afløse disse ved Hjælp af en direkte Betsatning. Det vil vist ogsaa vides, at der rundt om i Landet er ikke saa lidet disse Meninger i saa Henseende. Der er Mange, som ikke nyde den direkte Skat, og jeg tror ogsaa, at man kan sige, at man i Folkethinget, hvor der har været Tale om at tage en virkelig Beslutning med Hensyn til den direkte Skat, har vist, at man ikke var saa aldeles blind for de Ulemper, som ere forbundne dermed. Jeg skal kun tillade mig at fremhæve een, som jeg tilstaaer er for mig den betydeligste. Det er det store Apparat, som skal bringes i Gang, hvorved der paalægges de kommunale Myndigheder rundt om i Landet et meget betydeligt Arbejde; og hvorved der i det Hele taget sættes en Mængde frivillige Kræfter i Bevægelse. Det er i mine Øine en meget stor Ulempe ved Skatten, som man vel kan overvinde ved det store Formaal, som derved kan naas, men hvorved man dog maa opfordres til en vis Barsomhed med Hensyn til Bemyttelsen. Det maa imidlertid henstilles til nærmere Overveelse, om disse Ulemper ved den direkte Betsatning ere saa betydelige, at man maa anse dem for større eller mindre end de Lettelser i Toldafgifter, for hvilke Thinget nu har udtalt sig. For at være nogenlunde fuldstændig i denne Henseende maa vi dog ogsaa tage Hensyn til, at der gives en anden Veie til at tilveiebringe Dækning for de Skattelettelser, som her ere givne, nemlig ved de indirekte Skatter. Der har jo været Spørgsmaal om at forhøje Indtægten ved visse direkte Afgifter. Alle disse Toldpositioner have

jo ogsaa været omhyggelig gennemgaaede, i Udvalget, men dette har fundet, at der ikke var tilstrækkelig Tyde til at forhøje nogen af dem mere end til, hvad Udvalget har bragt i Forslag. Imidlertid er der i det Mindste endnu een Afgift, som, naar man vil beslutte sig til at forhøje den, ganske vist med stor Lethed vil kunne tilveiebringe Dækning; det er Brandvinsafgiften. Det er mig ganske vist fuldkommen bekjendt, baade af, hvad der foregik ifjor, og af Ytringer, der ere faldne i Klar, at det erede Thing ikke er gunstig stemt derfor, og det er ogsaa Grunden til, at der ikke er blevet fremsat noget Forslag derom, skjøndt jeg — da jeg nu taler derom — ikke vil fragaar, at det er min Overbevisning, at det i og for sig vilde være det Heldigste. Naar man betænker, at man ved at lægge 1 eller 1½ β . paa Væglen kunde tilveiebringe Dækning for alle de Tab, vi lide ved, hvad vi have vedtaget, ville vist alle erede Medlemmer se, at denne Sag i og for sig ikke er saa farlig. Jeg ønsker imidlertid, som sagt, ikke at komme ind paa nogen Diskussion derom, da Sagen ikke foreligger; der er ikke stillet noget Forslag derom, og vil vel heller ikke blive stillet noget, efter hvad jeg har erfaret. Derimod er der et andet Spørgsmaal, som jeg kunde ønske at bringe frem for det erede Things Bevidsthed, idet det nemlig ikke i tidligere Forhandlinger, uagtet det er blevet antydet, har faaet den udførlige Behandling, som det fortjener. Da vi talte om, hvorledes Finantsministeren havde stillet sig ligeoverfor de af Udvalget fremsatte Forslag, og hvorvidt han havde stillet sig imødekommende derimod, forbigik vi en Bemærkning, som kom fra den erede Finantsminister, men som forekommer mig at indeholde en Tanke, der vel kunde fortjene nogen nærmere Drøftelse. Den høitærede Finantsminister har i sin Tid opfordret det erede Udvalg til at fremsætte sine Ønsker med Hensyn til Medsættelser af Tolden paa de større Kaskeartikler i en vis Rækkefølge, saaledes at det fremtraadte i selve Loven, hvilke Punkter det var, hvorpaa man lagde fortrinlig Vægt, og som derfor maatte antages at komme først, naar det blev muligt at tilveiebringe en Lettelse i Tolden, og hvilke Punkter det var, der kunde komme senere, naar det viste sig, at Toldindtræderne kunne bære Medsættelser deri. Jeg kan ikke se rettere, end at den Tanke ligger nærmest, at man lod de forskjellige Lettelser, som Thinget anser for ønskelige, indtræde efterhaanden, uden at der blev givet en ny Lov derom, men at det blev fastsat i selve denne Lov, alt efter som Toldindtrædernes Beløb kunde tilstede det. Der erede Drøftelser udtalte forleden Dag, at en god Toldlov altid vilde medføre nogen Forøgelse i Toldindtægterne. Som jeg den Gang bemærkede, tror jeg, at denne Udtalelse af den erede Drøftelser maasse er noget vel stærk, men med Hensyn til selve Sagen tror jeg, man maa være enig med ham i, at en Toldlov, naar den er